

De ombytta årstiderna

Vi nordbor är sedan barnsben vana att se vinterhalvåret som en period, då livet i naturen står på sparlåga på grund av kyla och brist på ljus. Träden står kala, örterna är nedvissnade, igelkotten går i dvala och björnen i ide. Själva går vi inomhus. Eller gör som flyttfågeln – drar söderut.

Här märker vi att sommarhalvåret är en svår tid för naturen på grund av hetta och brist på vatten. När hösten kommer med sina livgivande regn blir ängarna åter gröna och på förvåren kan vi se dem citrongula av blommor med gula klockor på sina knippen av

stänglar, som sticker upp ur en matta av fyrklöverlika blad. Det är get-oxalis, en harsyreväxt.

Bästa tiden att plantera träd och buskar är därför om hösten så att de får vatten under rotningsperioden och till-

räckligt med tid för att kunna etablera sig före den förbrännande sommaren. Alltså helt tvärtom mot i norr, där man vårplanterar så snart det går för att fruktträd och rosor skall hinna förbereda sig inför den förfrysande vintern.

De av oss som är tidiga återflyttare från norr upptäcker så småningom naturens rytm här: i september är det cikadornas högerperiod.

Att dessa korta bruna "gräshoppor" med klumpigt huvud och korta antenner kan producera ett så starkt och genomträngande ljud är märkligt. I början trodde jag att det var en gatlykta, som det var något fel på så att den surrade så starkt och ihållande.

Cikador är svåra att upptäcka och mycket vaksamma – så snart man rör sig i närheten tystnar de.

Oktober-november bjuder på fågel-sång av arter som hör den nordiska våren till: koltrast, stare, grönfink, rödhake, sädesärla och så den allestädes närvarande "duvornas kör". Alla dessa underhåller oss med välkända ljud kring huset medan sammetshattan och härfågeln blir nya trevliga bekantskaper.

Mindre trevliga sådana är vårens *procesionarios*, de ludna processions-spinnarlarverna, som kommer dräsande från sina bomullsollsbon i pinjerna och rör sig som rep på marken. Vid hot avger de en sky av korta hår, som är starkt irriterande på vår hud, ja, t.o.m. kan bli dödligt för nosande hundar. Det finns salva att stryka på innan man blir galen av klådan.

Så framåt mars kommer ännu en vår-fågel efter alla höstens: en liten gul fågel, som gnisslar i långa räckor som hastigt gnidet glas. Det är gulhämplingen, som hörs sjunga ivrigt från TV-antennen.

Då anländer plötsligt en dag också ladusvalorna från Afrika för att bygga sina lerbon här. Svalornas insektsjakt avlöses punktligt av fladdermössens i solnedgången, just innan rodnaden övergår i blå skymning.

Allt som äter finns helst där maten finns. Sniglarna i salladsländet, sillvalen bakom sillstimmet. En svärm av korsnäbbar kommer när fröna i grannens pinjer är mogna att skördas.

När härfågeln faller plymen bakåt, ser den ut att ha en näbb åt vart håll!

Den slanka turkduvan känns lätt igen på den svarta halvmåneringen över nacken. Den har också ett helt annat läte än våra trinda nordiska tamduvor: synkoperat med betoning på den andra stavelsen av tre, upprepat tre-fyra gånger.

Ovanstående var några axplock ur min spanska naturkalender. Andra har säkert fler att fylla på med ur sin! Ett är säkert och det har vi gemensamt: här finns mycket att iakttä och glädjas åt året runt!

Birgitta Kruckenberg